

DOI 10.31558/2519-2949.2025.4.4

УДК 351:338.124.4

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5769-7345>**Примуш М. В., Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5405-0229>**Трофімова Г., Волинський національний університет імені Лесі Українки**

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ПОЛІТИКИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

У статті досліджено теоретико-методологічні засади та практичні аспекти формування державної політики післявоєнного відновлення як ключового напрямку соціально-економічної трансформації держави. Метою дослідження є обґрунтування ролі держави у формуванні політики післявоєнного відновлення та визначення її стратегічних пріоритетів у контексті міжнародного досвіду та національних викликів. Для досягнення поставленої мети використано системний, порівняльний, структурно-функціональний і аналітичний методи, які дали змогу узагальнити зарубіжні моделі відбудови – План Маршалла, японське «економічне диво», балканську практику та сучасні підходи концепції Build Back Better – і адаптувати їх до українських умов. Результати дослідження засвідчили, що ефективна політика післявоєнного відновлення потребує інтеграції трьох ключових компонентів – державного лідерства, міжнародного партнерства та локальної участі громад. На основі узагальнення світового досвіду сформовано авторське бачення основних напрямів політики відновлення, які охоплюють: відновлення критичної інфраструктури як базового чинника стабілізації економіки; реіндустріалізацію та технологічну модернізацію, що забезпечують перехід до інноваційної моделі розвитку; поглиблення децентралізації та розвиток регіонів як умову справедливого та інклюзивного відновлення; розвиток партнерства держави, бізнесу й громад (Public–Private–Community Partnership) як інструмент мобілізації ресурсів і соціальної відповідальності; інтеграцію екологічних і соціальних стандартів (ESG-принципів), що формують основу «зеленого» та соціально орієнтованого зростання. Зроблено висновок, що відбудова має трансформуватися у стратегію сталого розвитку, орієнтовану на зміцнення економічної безпеки, соціальної згуртованості та інноваційної спроможності держави. У цьому контексті роль держави полягає у створенні цілісної системи управління відновленням, де поєднуються ефективність, прозорість, інклюзивність та партнерство, що перетворює процес реконструкції на фундамент довгострокового оновлення суспільства.

Ключові слова: державне управління, стратегічна стійкість, інституційна модернізація, партнерство розвитку, соціальна консолідація, інноваційне відновлення.

Постановка проблеми. Актуалізація питання післявоєнного відновлення набула ключового значення в умовах сучасних глобальних трансформацій і воєнних викликів, які переживає Україна [1, с. 329]. Масштабні руйнування інфраструктури, скорочення виробничого потенціалу, демографічні втрати та порушення соціальних зв'язків зумовлюють необхідність формування нової моделі державної політики, орієнтованої не лише на реконструкцію, а й на сталий розвиток і системну модернізацію держави [2, с. 57]. Актуальність теми посилюється тим, що саме держава виступає координатором процесів відновлення, інтегруючи економічні, правові та соціальні механізми, а також забезпечуючи стратегічне партнерство з міжнародними інституціями й громадами.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування ролі держави у формуванні політики післявоєнного відновлення та визначення основних напрямів її реалізації в контексті забезпечення стійкого розвитку, економічної модернізації й суспільної консолідації України. Завдання дослідження: 1) розкрити теоретичні засади післявоєнного відновлення та узагальнити міжнародний досвід державного управління у повоєнний період; 2) охарактеризувати функціональну роль держави у системі післявоєнного відновлення, визначивши ключові інституційні, фінансові, соціальні та комунікаційні механізми її реалізації; 3) визначити пріоритети політики відновлення

України з урахуванням сучасних викликів, принципів децентралізації, партнерства й інтеграції екологічних і соціальних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження проблематики післявоєнного відновлення України акцентують на необхідності формування цілісної державної політики, що поєднує економічні, управлінські, соціальні та інституційні механізми розвитку. N. Petrukha та співавтори доводять, що ефективність відбудови залежить від політичної стабільності, інституційної спроможності та раціонального використання міжнародної допомоги [3, р. 196], тоді як J. Rezk з колегами зосереджують увагу на інтеграції економічних, екологічних і соціальних критеріїв у процеси реконструкції [4]. Ідеї сталості підсилює А. Карсім, яка наголошує на важливості адаптації європейських моделей публічного управління до українських реалій, поєднуючи міжнародні стандарти з національними особливостями [5]. Розвиток інвестиційної політики як основи економічного відновлення розглядають М. Пишний та співавтори, підкреслюючи значення державно-приватного партнерства у фінансуванні відбудови [6]. У цьому контексті І. Линник акцентує на міжнародній співпраці у відновленні транспортної інфраструктури, що стає основою економічної мобільності та логістичної інтеграції України [7, с. 283]. Комплементарно до цього Я. Маліновська з колегами визначають зовнішнє інвестування як каталізатор модернізації виробничого потенціалу та інтеграції у глобальну економіку [8, с. 639]. Погляд колективу на чолі з J. Modrzyńska завершує логіку досліджень, окреслюючи значення концепції Build Back Better і ролі міжнародних організацій у стратегічному відновленні міст [9, р. 2]. N. Kantsedal з співавторами довели, що російське вторгнення в Україну мало глибокі макроекономічні наслідки для світових фінансів, зумовивши зростання цін на енергоносії, інфляційний тиск та погіршення глобальних фінансових умов, що ускладнило стійке економічне відновлення після пандемії COVID-19 [10, р. 664].

Узагальнюючи ці підходи, можна зазначити, що вітчизняна та зарубіжна наукова думка сходиться на спільному висновку: післявоєнне відновлення України має ґрунтуватися на синергії державного управління, інвестиційної активності, міжнародного партнерства та принципів сталого розвитку, що забезпечує перехід від реконструкції до модернізації та довгострокового зростання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри вагомі наукові напрацювання, низка питань післявоєнного відновлення залишається невирішеною. Зокрема, недостатньо досліджено механізми координації між державними органами та міжнародними партнерами, інституційні інструменти реалізації політики відбудови, а також методи оцінювання ефективності використання зовнішніх ресурсів. Потребують уточнення підходи до інтеграції екологічних і соціальних стандартів у систему державного управління, забезпечення прозорості розподілу фінансування та формування регіональних моделей відновлення з урахуванням локальної специфіки.

Саме тому наше дослідження спрямоване на комплексне обґрунтування ролі держави у формуванні політики післявоєнного відновлення, визначення її функціональних пріоритетів і розроблення концептуальних засад стійкого розвитку України в повоєнний період. Особливу увагу приділено узгодженню національних стратегічних цілей із міжнародними підходами, формуванню системи партнерства «держава – бізнес – громада» та розробці практичних орієнтирів для підвищення ефективності управлінських рішень у сфері реконструкції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Післявоєнне відновлення у сучасному науковому дискурсі [1; 2; 5; 6; 7] розглядається як комплексна система заходів, спрямована на відновлення функціонування економіки, соціальної сфери та інституційного середовища держави після збройних конфліктів. Його сутність полягає не лише у фізичному відбудуванні інфраструктури, а й у забезпеченні стійкості управлінських, фінансових та суспільних систем, що формує підґрунтя концепції resilience governance - управління, орієнтованого на здатність держави та суспільства адаптуватися, відновлюватися й розвиватися в умовах невизначеності [5].

Світовий досвід [11; 12; 13] післявоєнного відновлення формує цінну емпіричну базу для розуміння того, як держава може виступати рушійною силою стабілізації, економічного підйому та інституційного оновлення. Політика реконструкції (reconstruction policy) у різних країнах базувалася на різних моделях - від централізованого державного управління до партнерських форматів міжнародної співпраці, проте спільним залишався акцент на поєднанні економічної підтримки, інституційної модернізації та соціальної реінтеграції населення [13].

Класичним взірцем вважається План Маршалла (1948–1952 рр.), який став не лише інструментом фінансової допомоги, а й засобом політичної стабілізації та економічної інтеграції країн Західної Європи. Завдяки йому держави отримали ресурси для відновлення промисловості, транспортної

інфраструктури, створення нових робочих місць і, що важливо, – для формування інституцій, орієнтованих на ринкову економіку та демократичне врядування. Головним принципом було не просто відновлення довоєнного рівня, а створення якісно нової системи господарювання, у якій держава виступала стратегічним координатором розвитку, а не лише розпорядником коштів [11].

Японський досвід демонструє, як поєднання державного планування, міжнародної підтримки (зокрема, американської допомоги за програмою Dodge Plan) і корпоративної культури довгострокового партнерства дозволило країні здійснити «економічне диво». Держава створила умови для стимулювання експорту, розвитку наукоємних галузей і підготовки висококваліфікованих кадрів, водночас формуючи інститути соціального партнерства. Такий підхід забезпечив системне відновлення не лише інфраструктури, а й довіри між державою, бізнесом і суспільством [12].

У випадку Балкан після конфліктів 1990-х років, особливо в Боснії і Герцеговині та Косові, ключовим чинником стало поєднання зовнішнього управління та внутрішньої відповідальності. Роль державних органів підтримувалася присутністю міжнародних структур – Світового банку, ПРООН, ЄС, ОБСЄ – які забезпечували фінансування, контроль за реформами та технічну експертизу. Водночас відсутність єдиного бачення на національному рівні ускладнила тривалу стабілізацію, що підтверджує важливість національної стратегії відновлення, заснованої на політичному консенсусі [11].

Досвід Сирії та Іраку є показовим з точки зору помилок і викликів. В обох країнах процес відновлення триває на тлі глибокої політичної фрагментації, дефіциту безпеки та слабкості інститутів. Відсутність ефективного державного управління призвела до нерівномірного розподілу ресурсів, корупції та відтоку людського капіталу, що суттєво сповільнило економічну реабілітацію. Ці приклади підкреслюють, що без сильної державної координації навіть значні зовнішні впливання не дають сталого результату [11; 13].

У новітніх кейсах, таких як відновлення України, Грузії чи Хорватії, важливу роль відіграють концепції *resilience governance* – управління, побудованого на принципах адаптивності, прозорості та суспільної участі. Сучасна філософія «Build Back Better», впроваджена ООН після стихійних лих і поширена на постконфліктне середовище, ґрунтується на ідеї, що після руйнівних подій держави мають не просто відновити статус-кво, а створити більш стійкі, інклюзивні та інноваційні інституції [9, р. 10].

Таким чином, міжнародна практика доводить, що ефективна політика післявоєнного відновлення передбачає інтеграцію трьох ключових компонентів – державного лідерства, міжнародного партнерства та локальної участі громад. Лише синергія цих елементів формує нову модель розвитку, у якій відбудова перестає бути суто реактивним процесом і перетворюється на інструмент структурної модернізації держави, підвищення її стійкості та конкурентоспроможності.

В умовах масштабних руйнувань і глибоких соціально-економічних викликів саме держава виступає ядром системи післявоєнного відновлення, координуючи ресурси, формуючи стратегічну спрямованість реформ і забезпечуючи баланс між швидкістю відбудови та якістю трансформацій – табл. 1. Її функціональна роль виходить за межі суто адміністративного управління – вона охоплює політичний, економічний, соціальний, фінансовий та комунікаційний виміри, у межах яких реалізується системна взаємодія між урядовими структурами, бізнесом, громадами та міжнародними партнерами [2, с. 60]. Через політичні механізми держава забезпечує стабільність і довіру до інституцій, через економічні – стимулює інвестиційну активність і створює умови для розвитку підприємництва [14], а через соціальні – сприяє відновленню людського капіталу, зайнятості й добробуту населення [15, с. 351].

Фінансова складова державної політики відновлення охоплює мобілізацію внутрішніх і зовнішніх ресурсів, використання міжнародних грантів, державних гарантій і механізмів державно-приватного партнерства, серед яких ключову роль відіграє Фонд Ukraine Facility. Завдяки цим інструментам забезпечується довгострокове фінансування стратегічних проєктів і підвищується інвестиційна привабливість України. Соціальний вимір державної ролі полягає у відновленні людського потенціалу, розвитку соціальної інфраструктури, розширенні програм підтримки ветеранів і внутрішньо переміщених осіб, а також у реалізації освітніх і реабілітаційних ініціатив, спрямованих на зменшення соціальної вразливості населення [10, р. 670].

Важливою складовою є комунікаційна функція держави, що забезпечує прозорість, підзвітність і залучення громадськості до процесів відновлення. Використання цифрових платформ моніторингу реконструкції, звітності типу OpenAid та механізмів публічних консультацій створює нову культуру

взаємодії між владою та суспільством, підвищуючи рівень довіри до державних інституцій і легітимізуючи ухвалювані рішення. Така інтеграція інформаційних інструментів у систему управління відбудовою посилює ефективність комунікаційного циклу «уряд – громада – міжнародні партнери», що є необхідною умовою для прозорого розподілу ресурсів та контролю за їх використанням [13, с. 88].

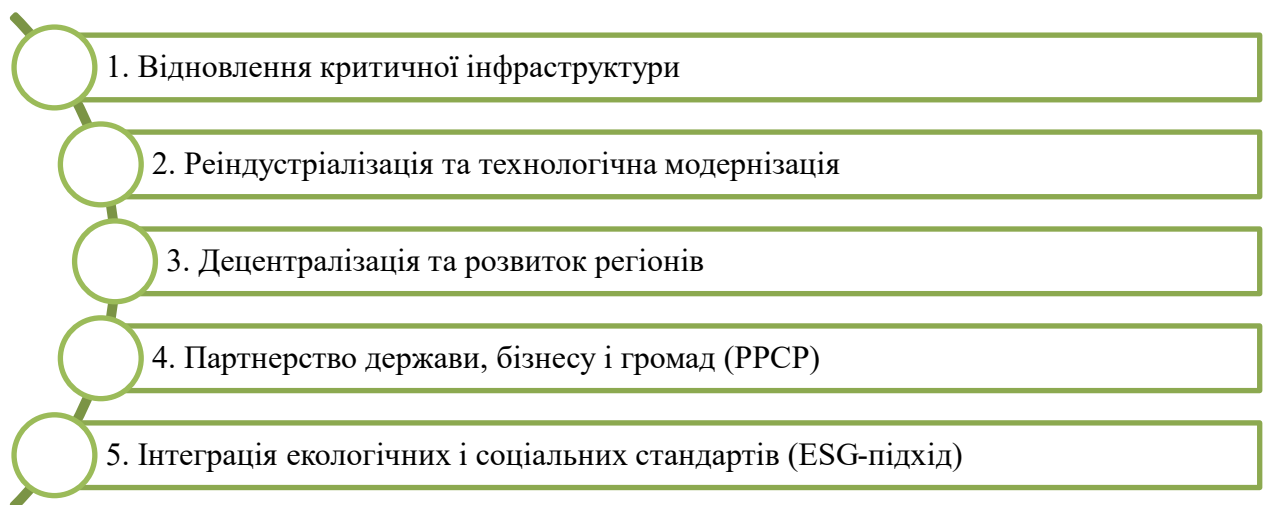
Таблиця 1

Функціональна роль держави у системі післявоєнного відновлення

Сфера реалізації	Зміст державної функції	Ключові інструменти / приклади	Очікуваний ефект
1. Інституційна	Формування єдиної системи координації процесів відновлення	Створення Агентства з відновлення України, регіональних офісів реконструкції, міжвідомчих штабів	Підвищення узгодженості дій державних і місцевих органів; мінімізація дублювання функцій
2. Регуляторна	Розробка та оновлення нормативно-правової бази післявоєнного відновлення	Закони про реконструкцію, дерегуляція, реформа дозвільної системи, гармонізація з нормами ЄС	Прозорість процедур, сприятливий інвестиційний клімат
3. Фінансова	Мобілізація внутрішніх і зовнішніх ресурсів для відбудови	Державні гарантії, міжнародні гранти, Фонд Ukraine Facility, державно-приватне партнерство (PPP)	Забезпечення стійкого фінансування та довгострокових інвестицій
4. Соціальна	Відновлення людського потенціалу, соціальної інфраструктури, зайнятості	Програми підтримки ветеранів, переселенців, освітні та реабілітаційні проекти	Соціальна стабільність, зниження рівня вразливості населення
5. Комунікаційна	Забезпечення прозорості, підзвітності й громадської участі	Цифрові платформи контролю реконструкції, звітність OpenAid, публічні консультації	Зростання довіри суспільства до держави, легітимізація рішень

Джерело: побудовано за [1; 2; 14; 15]

У сукупності всі зазначені напрями формують системну модель державного управління, здатну забезпечити ефективну реалізацію політики післявоєнного відновлення, підвищити конкурентоспроможність національної економіки та створити передумови для переходу України до моделі сталого розвитку. У контексті сучасних викликів така діяльність вимагає стратегічного бачення, узгодженості цілей і чітких орієнтирів державної політики, що концептуально відображено на рис. 1.

Рисунок 1. Основні напрями (шляхи) державної політики післявоєнного відновлення України

Джерело: сформовано авторами

Візуалізація показує, що державна політика післявоєнного відновлення реалізується через п'ять

взаємопов'язаних напрямів, кожен із яких формує окремий вектор стратегії національного відродження. Відновлення критичної інфраструктури є першочерговим завданням, адже саме стабільність енергетичних, транспортних і житлових систем створює основу для повернення населення, відновлення бізнесу й залучення інвестицій. Державна стратегія має поєднувати швидке будівництво з технологічною модернізацією та енергоефективністю. Реіндустріалізація та технологічна модернізація спрямовані на формування нової економічної структури, де пріоритет надається високотехнологічним, експортно орієнтованим і наукоємним секторам. Через державну підтримку інновацій, цифрових кластерів і програм «smart specialization» Україна здатна перейти від відновлення до зростання. Децентралізація та розвиток регіонів передбачають посилення ролі місцевого самоврядування та територіальних громад у процесах відбудови. Розподіл повноважень і фінансових ресурсів між центром і регіонами забезпечує справедливість, ефективність і громадську довіру до реформ. Партнерство держави, бізнесу та громад (Public–Private–Community Partnership) формує нову модель управління, засновану на поєднанні фінансових, інституційних і соціальних ресурсів. Це дозволяє реалізовувати масштабні інфраструктурні проєкти, стимулювати підприємництво та розвивати інклюзивну економіку. Інтеграція екологічних і соціальних стандартів означає перехід до парадигми «зеленого відновлення», де екологічна безпека, соціальна відповідальність та корпоративне управління (ESG) стають базовими принципами планування. Такий підхід відкриває можливості для міжнародного фінансування й забезпечує довгострокову стійкість.

У сукупності ці напрями утворюють цілісну архітектуру відновлення, у якій держава виконує роль координатора трансформацій, спрямованих на формування модернізованої, інноваційної та стійкої економіки майбутнього.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що післявоєнне відновлення є не лише процесом фізичної реконструкції, а й стратегічним етапом інституційного, економічного та соціального оновлення держави. Роль держави у цьому процесі має комплексний характер: вона виступає координатором політики, гарантом фінансової стабільності, модератором партнерських відносин та ініціатором реформ, які визначають траєкторію розвитку на десятиліття вперед. Міжнародний досвід (План Маршалла, японська модель, практика Балкан) засвідчує, що успішне відновлення можливе лише за умови поєднання стратегічного державного лідерства, прозорого управління ресурсами, участі громад і міжнародної підтримки. Відбудова, заснована на цих засадах, перетворюється з тимчасової антикризової реакції на каталізатор глибокої структурної трансформації. Для України політика післявоєнного відновлення має стати новим суспільним договором, що поєднує ефективне врядування, економічну інноваційність, соціальну справедливість та екологічну відповідальність. Визначені напрями – відновлення критичної інфраструктури, реіндустріалізація, децентралізація, партнерство та ESG-інтеграція – формують архітектоніку стійкого розвитку, орієнтованого на європейські стандарти й людський капітал.

Отже, роль держави у післявоєнному відновленні полягає не лише у координації ресурсів, а у створенні нової моделі розвитку, заснованої на довірі, інноваціях і відповідальному управлінні. Саме така парадигма перетворює процес реконструкції на стратегічну інвестицію у майбутнє, де відбудова означає оновлення, а стабілізація — перехід до сталого зростання. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні індикаторів ефективності державного управління відновлювальними процесами та оцінюванні їх впливу на конкурентоспроможність національної економіки.

Бібліографічний список:

1. Ліба Н., Турянчик Ю., Лендел М. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах післявоєнного відновлення України: виклики інтеграції та роль підприємницької активності. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2(53). С. 329–334. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-45>.
2. Кучеренко С. К., Колосов А. М., Барілов А. І. Методологія сценарного планування післявоєнного відновлення України. *European Journal of Management Issues*. 2025. Т. 33, № 1. С. 57–65. DOI: <https://doi.org/10.15421/192506>.
3. Petrukha N., Fedirko N., Piatnychuk I., Lyashenko P., Plakhotnii D. *Economic Rebuilding Frameworks in Post-War States: Takeaways for Ukraine*. *International Journal of Economic Sciences*. 2025. Vol. 14, No. 1. P. 196–210. DOI: <https://doi.org/10.31181/ijes1412025196>.
4. Rezk J., Pons-Valladares O., Muñoz-Blanc C. *Evaluating Sustainability in Post-Conflict Reconstruction: A Case Study of Blast-Damaged Buildings Without Structural Collapse Risk in Syria*. *Buildings*. 2025. Vol. 15, No. 3. P. 369. DOI: <https://doi.org/10.3390/buildings15030369>.
5. Карсім А. Адаптація європейських моделей публічного управління до умов повоєнної України:

виклики та перспективи. *Публічне управління і політика*. 2025. № 5(9). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.5.10>.

6. Пишний М. В., Олійник О. А., Вишневський Р. А. Інвестиційні моделі відновлення економіки України після війни. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14593400>.

7. Линник І. Поствоєнне відновлення об'єктів транспортної інфраструктури за допомоги міжнародних партнерів. *Містобудування та територіальне планування*. 2025. № 88. С. 283–294. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2025.88.283-294>.

8. Маліновська Я., Мартинюк Т., Мачула Р., Заєць І. Трансформація системи зовнішнього інвестування підприємств у періоді кризових викликів та відновлення. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2025. Т. 3, № 17. С. 639–649. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/610>.

9. Modrzyńska J., Szpak A., Willa R. *The concept of 'building back better' and the reconstruction of Ukraine and its cities*. *European Planning Studies*. 2024. Vol. 33, No. 1. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1080/09654313.2024.2405960>.

10. Kantsedal N., Chernenko K., Dugar T., Leha O., Yaloveha L., Priyda T. *Impacto de la invasión rusa a Ucrania en las finanzas mundiales* [Impact of Russia's invasion of Ukraine on world finance]. *Cuestiones Políticas*. 2023. Vol. 41, No. 78. P. 662–677. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.45>.

11. Hay A. H., Karney B., Martyn N. *Reconstructing infrastructure for resilient essential services during and following protracted conflict: A conceptual framework*. *International Review of the Red Cross*. 2019. Vol. 101, No. 912. P. 1001–1029. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1816383120000053>.

12. *The Politics of Post-Conflict Reconstruction*. POMEPS Studies. September 2018. URL: https://pomeps.org/wp-content/uploads/2019/07/POMEPS_Studies_30.pdf.

13. Дудченко В., Щербаченко В., Лебідь В., Півень В., Пархоменко Д. Управління післявоєнною відбудовою України на основі державно-приватного партнерства: європейський досвід. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2025. № 24. С. 78–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.24.8>.

14. Абдуллаєва А., Данилюк В., Мазур Д. Перспективи інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-44>.

15. Скорик М. О., Агафонцева А. А. Післявоєнне відновлення української економіки на засадах зеленої трансформації. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2025. № 52 (травень). С. 351–361.

References:

1. Liba N., Turyanchyk Yu., Lendel M. (2025). Innovatsiini stratehii rozvytku biznesu v umovakh pisliavoiennoho vidnovlennia Ukrainy: vyklyky intehratsii ta rol pidpriemnytskoi aktyvnosti (Innovative strategies for business development in Ukraine's post-war recovery: challenges of integration and the role of entrepreneurial activity). *Stalyi rozvytok ekonomiky (Sustainable Economic Development)*, 2(53), 329–334. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-45>.

2. Kucherenko S. K., Kolosov A. M., Barylov A. I. (2025). Metodolohiia stsenarnoho planuvannia pisliavoiennoho vidnovlennia Ukrainy (Methodology of scenario planning for Ukraine's post-war recovery). *European Journal of Management Issues*, 33(1), 57–65. DOI: <https://doi.org/10.15421/192506>.

3. Petrukha N., Fedirko N., Piatnychuk I., Lyashenko P., Plakhotnii D. (2025). Economic Rebuilding Frameworks in Post-War States: Takeaways for Ukraine. *International Journal of Economic Sciences*, 14 (1), 196–210. DOI: <https://doi.org/10.31181/ijes1412025196>.

4. Rezk J., Pons-Valladares O., Muñoz-Blanc C. (2025). Evaluating Sustainability in Post-Conflict Reconstruction: A Case Study of Blast-Damaged Buildings Without Structural Collapse Risk in Syria. *Buildings*, 15 (3), 369. DOI: <https://doi.org/10.3390/buildings15030369>.

5. Karsim A. (2025). Adaptatsiia yevropeyskykh modelei publichnogo upravlinnia do umov povoiennoi Ukrainy: vyklyky ta perspektyvy (Adaptation of European models of public administration to post-war Ukraine: challenges and prospects). *Publichne upravlinnia i polityka (Public Administration and Policy)*, 5(9). DOI: <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.5.10>.

6. Pyshnyi M. V., Oliynyk O. A., Vyshnevskiy R. A. (2025). Investytsiini modeli vidnovlennia ekonomiky Ukrainy pislia viiny (Investment models for Ukraine's post-war economic recovery). *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii (Achievements of the Economy: Prospects and Innovations)*, 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14593400>.

7. Lynnyk I. (2025). Postvoienne vidnovlennia obiektiv transportnoi infrastruktury za dopomohy mizhnarodnykh partneriv (Post-war reconstruction of transport infrastructure facilities with international support). *Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia (Urban Planning and Territorial Development)*, 88, 283–294. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2025.88.283-294>.

8. Malynovska Y., Martynyuk T., Machula R., Zayets I. (2025). Transformatsiia systemy zovnishnoho investuvannia pidpriemstv u periody kryzovykh vyklykiv ta vidnovlennia (Transformation of external investment

systems of enterprises during crises and recovery). *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii (European Scientific Journal of Economic and Financial Innovations)*, 3(17), 639–649. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/610>.

9. Modrzyńska J., Szpak A., Willa R. (2024). The concept of ‘building back better’ and the reconstruction of Ukraine and its cities. *European Planning Studies*, 33(1), 1–19. DOI: <https://doi.org/10.1080/09654313.2024.2405960>.

10. Kantsedal N., Chernenko K., Dugar T., Leha O., Yaloveha L., Priyda T. (2023). Impacto de la invasión rusa a Ucrania en las finanzas mundiales [Impact of Russia’s invasion of Ukraine on world finance]. *Cuestiones Políticas*, 41(78), 662–677. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.45>.

11. Hay A. H., Karney B., Martyn N. Reconstructing infrastructure for resilient essential services during and following protracted conflict: A conceptual framework. *International Review of the Red Cross*. 2019. Vol. 101, No. 912. P. 1001–1029. DOI: <https://doi.org/10.1017/S1816383120000053>.

12. *The Politics of Post-Conflict Reconstruction. POMEPS Studies*. September 2018. URL: https://pomeps.org/wp-content/uploads/2019/07/POMEPS_Studies_30.pdf.

13. Dudchenko V., Shcherbachenko V., Lebid V., Piven V., Parkhomenko D. (2025). Upravlinnia pislavoiennoiu vidbudovoiu Ukrainy na osnovi derzhavno-pryvatnoho partnerstva: yevropeyskyi dosvid (Managing Ukraine’s post-war recovery based on public-private partnership: European experience). *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika (Taurian Scientific Bulletin. Series: Economics)*, 24, 78–92. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.24.8>.

14. Abdullaieva A., Danyliuk V., Mazur D. (2025). Perspektyvy investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy v umovakh voiennoho stanu ta pislavoiennoho vidnovlennia (Prospects of Ukraine’s investment attractiveness under martial law and post-war recovery). *Ekonomika ta suspilstvo (Economy and Society)*, 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-44>.

15. Skoryk M. O., Ahafontseva A. A. (2025). Pislavoienne vidnovlennia ukraïnskoï ekonomiky na zasadakh zelenoi transformatsii (Post-war recovery of Ukraine’s economy based on green transformation). *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Hraal nauky» (International Scientific Journal “Grail of Science”)*, 52, 351–361.

Prymush M., Trophymova H. The role of the state in shaping post-war recovery policy

The article examines the theoretical and methodological foundations as well as the practical aspects of forming state policy for post-war recovery as a key direction of the socio-economic transformation of the state. The purpose of the study is to substantiate the role of the state in shaping post-war recovery policy and to determine its strategic priorities in the context of international experience and national challenges. To achieve this goal, the research employs systemic, comparative, structural-functional, and analytical methods, which made it possible to generalize foreign models of reconstruction - the Marshall Plan, Japan’s “economic miracle,” the Balkan experience, and modern approaches of the Build Back Better concept - and adapt them to Ukrainian realities. The research results show that an effective post-war recovery policy requires the integration of three key components: state leadership, international partnership, and local community participation. Based on the generalization of global experience, the author proposes a vision of the main directions of recovery policy, which include: restoration of critical infrastructure as the foundation for economic stabilization; reindustrialization and technological modernization ensuring the transition to an innovative development model; deepening decentralization and regional development as a prerequisite for fair and inclusive recovery; development of state–business–community partnerships (Public–Private–Community Partnership) as a mechanism for mobilizing resources and promoting social responsibility; and integration of environmental and social standards (ESG principles) as the basis for “green” and socially oriented growth. It is concluded that reconstruction should be transformed into a strategy of sustainable development focused on strengthening economic security, social cohesion, and the innovative capacity of the state. In this context, the role of the state lies in creating a coherent recovery management system that combines efficiency, transparency, inclusiveness, and partnership - transforming the reconstruction process into the foundation of long-term societal renewal.

Keywords: public administration, strategic resilience, institutional modernization, development partnership, social cohesion, innovative recovery.